Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a noua)

7 martie 2019*

„Funcție publică – Asistent parlamentar acreditat – Rezilierea contractului – Ruperea legăturii de încredere – Activități exterioare – Eroare vădită de apreciere – Cerere de despăgubire”

În cauza T-59/17,

L, reprezentat de I. Coutant Peyre, avocat,

reclamant,

împotriva

Parlamentului European, reprezentat de Í. Ní Riagáin Düro și de M. Windisch, în calitate de agenți,

pârât,

având ca obiect, pe de o parte, o cerere întemeiată pe articolul 270 TFUE prin care se urmărește anularea deciziei Parlamentului din 24 iunie 2016 de reziliere a contractului de asistent parlamentar acreditat al reclamantului și, pe de altă parte, o cerere de acordare de daune interese pentru repararea prejudiciului moral pe care reclamantul pretinde că l-ar fi suferit,

TRIBUNALUL (Camera a noua),

compus din domnul S. Gervasoni, președinte, și domnii L. Madise (raportor) și R. da Silva Passos, judecători,

grefier: domnul E. Coulon,

pronunță prezenta

Hotărâre

Istoricul cauzei

1 La 22 mai 2014, reclamantul, L, a fost recrutat de Parlamentul European la cererea unui deputat în Parlament (denumit în continuare „deputatul european”). Acesta a fost angajat ca asistent european acreditat (denumit în continuare „APA”) de deputatul respectiv, în temeiul unui contract care acoperă anii 2014-2019.

* Limba de procedură: engleza.

2 La 25 februarie 2016, deputatul european a transmis autorității abilitate să încheie contractele de muncă ale Parlamentului (denumită în continuare „AAIC”) o cerere scrisă de reziliere a contractului de APA al reclamantului.

3 La 21 aprilie 2016, la invitația AAIC, reclamantul a participat la o reuniune în cursul căreia AAIC l-a informat cu privire la motivul invocat de deputatul european în cererea de reziliere a contractului său de APA.

4 La 9 mai 2016, reclamantul a trimis o notă AAIC (denumită în continuare „nota din 9 mai 2016”) pentru a-și susține observațiile cu privire la cererea de reziliere a contractului său de APA.

5 La 25 mai 2016, potrivit cererii introductive, sau la 26 mai 2016, potrivit memoriului în apărare, reclamantul a fost convocat la a doua reuniune cu AAIC privind nota din 9 mai 2016.

6 La 31 mai 2016, a avut loc procedura de conciliere prevăzută la articolul 139 alineatul (3a) din Regimul aplicabil celorlalți agenți ai Uniunii Europene (denumit în continuare „RAA”).

7 Prin scrisoarea din 15 iunie 2016, conciliatorul Parlamentului a constatat imposibilitatea părților de a continua colaborarea lor și a finalizat procedura de conciliere.

8 La 24 iunie 2016, Parlamentul a comunicat reclamantului decizia de reziliere a contractului său de APA (denumită în continuare „decizia de reziliere”). În cuprinsul acestei decizii, AAIC a indicat că, „în măsura în care încrederea [era] baza relației dintre [deputatul european] și [APA], [a] decis să rezilieze contractul [său] în conformitate cu articolul 139 alineatul (1) litera (d) din [RAA] pentru motivul că această încredere [era] ruptă din cauza nerespectării normelor care reglementează exercitarea de activități exterioare”.

9 La 19 septembrie 2016, reclamantul a introdus o reclamație în temeiul articolului 90 alineatul (2) din Statutul funcționarilor Uniunii Europene (denumit în continuare „statutul”) aplicabil agenților temporari în temeiul trimiterii la titlul VII din statut prevăzută la articolul 117 din RAA, pentru a contesta decizia de reziliere.

10 Prin scrisoarea din 24 ianuarie 2017, secretarul general al Parlamentului a respins reclamația. Acesta a observat că rezulta din dosarul reclamantului că, pe durata contractului său de APA, acesta din urmă a desfășurat o activitate exterioară care constă în exercitarea unei profesii juridice fără introducerea unei cereri prealabile de autorizare, cu încălcarea articolului 12b din statut potrivit căruia „[…] funcționarul care dorește să exercite o activitate exterioară, remunerată sau nu, sau să îndeplinească un mandat în afara Uniunii solicită în acest sens o autorizație prealabilă din partea autorității împuternicite să facă numiri […]”. El a amintit, în această privință, că respectiva obligație era cu siguranță cunoscută de reclamant, luând în considerare atât formarea sa de jurist, cât și funcția sa anterioară la Parlament din perioada 2005-2007, când reclamantul se confruntase cu aceeași problemă. De asemenea, el a indicat că, în corespondența sa cu serviciile Parlamentului, reclamantul a recunoscut în mai multe rânduri că pe durata respectivului contract era în realitate angajat în alte activități, fără legătură cu obligațiile sale contractuale.

Procedura și concluziile părților

11 Prin scrisoarea depusă la grefa Tribunalului la 24 ianuarie 2017, reclamantul a solicitat admiterea cererii de acordare a asistenței judiciare. Această cerere a fost înregistrată sub numărul T-59/17 AJ.

12 Prin actul depus la grefa Tribunalului la 14 aprilie 2017, reclamantul a introdus prezenta acțiune.

13 Prin Ordonanța președintelui Tribunalului din 5 septembrie 2017, cererea de acordare a asistenței judiciare a fost respinsă.

14 Sesizat cu o cerere depusă de reclamant în temeiul articolului 66 din Regulamentul de procedură, Tribunalul a omis numele părții respective în versiunea publică a prezentei hotărâri.

15 Întrucât părțile nu au solicitat organizarea unei ședințe de audiere a pledoariilor în temeiul articolului 106 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, Tribunalul (Camera a noua), apreciind că este suficient de lămurit de înscrisurile din dosarul cauzei, a decis, în temeiul articolului 106 alineatul (3) din Regulamentul de procedură, să se pronunțe fără parcurgerea fazei orale a procedurii.

16 Reclamantul solicită Tribunalului:

– anularea deciziei de reziliere;

– obligarea Parlamentului la plata unor „daune morale” în valoare de 100 000 de euro;

– obligarea Parlamentului la plata cheltuielilor de judecată.

17 Parlamentul solicită Tribunalului:

– respingerea acțiunii ca fiind în parte inadmisibilă și, în orice caz, ca nefondată;

– obligarea reclamantului la plata tuturor cheltuielilor de judecată.

În drept

Cu privire la concluziile în anulare

18 Reclamantul invocă în cererea sa introductivă opt motive întemeiate, în primul rând, pe încălcarea articolului 22b alineatul (1) din statut privind protecția avertizorilor, în al doilea rând, pe nemotivare, în al treilea rând, pe o eroare vădită de apreciere, în al patrulea rând, pe încălcarea principiului proporționalității, în al cincilea rând, pe încălcarea obligației de diligență, în al șaselea rând, pe lipsa unui răspuns la cererea de asistență a reclamantului și pe încălcarea dreptului la apărare și a „dreptului de a recurge la conciliere”, în al șaptelea rând, pe lipsa accesului la documente și, în al optulea rând, pe săvârșirea unui abuz de putere.

19 În stadiul replicii, reclamantul invocă al nouălea motiv, întemeiat pe o concediere abuzivă.

20 Este necesar să se examineze, de la bun început, al treilea motiv, întemeiat pe o eroare vădită de apreciere.

Cu privire la al treilea motiv, întemeiat pe o eroare vădită de apreciere

21 Reclamantul afirmă în esență că Parlamentul a săvârșit o eroare vădită de apreciere atunci când a considerat că legătura de încredere a putut să fie ruptă de nedeclararea, în sensul articolului 12b alineatul (1) din statut, a pretinselor „activități exterioare” desfășurate de acesta.

22 Reclamantul subliniază, în această privință, că deputatul european avea cunoștință de activitățile în discuție, care erau desfășurate pe baza instrucțiunile sale, în numele său și care prezentau un caracter fraudulos. În consecință, potrivit acestuia, în mod vădit neîntemeiat Parlamentul a considerat că exercitarea acestor activități era de natură să conducă la o pierdere a încrederii respectivului deputat în persoana sa.

23 Reclamantul adaugă că Parlamentul a efectuat o lectură parțială a notei din 9 mai 2016. În opinia sa, Parlamentul consideră că acesta a „recunoscut" existența unor activități exterioare, ascunzând contextul acestor „activități", și anume faptul că respectivele activități făceau obiectul unei plângeri la Ministerul public [*confidențial*[1]] și la Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) și că acestea au fost întreprinse la ordinul deputatului european, care prin urmare le cunoscuse. Acesta susține că astfel de activități, având în vedere contextul în care acestea au intervenit, nu sunt susceptibile să caracterizeze pierderea de încredere menționată de respectivul deputat în decizia de reziliere. Astfel, prin faptul că a reținut exercitarea respectivelor activități ca motiv al pierderii încrederii, Parlamentul ar fi săvârșit o eroare vădită de apreciere.

24 Parlamentul subliniază că un APA are obligația statutară de a urma o anumită procedură administrativă, și anume să solicite autorizația de la AAIC, pentru a putea desfășura o activitate exterioară. Or, în speță, decizia de reziliere ar fi motivată de ruptura ireparabilă a relației de încredere dintre reclamant și deputatul european ca urmare a nerespectării de către reclamant a obligațiilor de declarare a activităților exterioare care îi revin în temeiul articolului 12b din statut.

25 Parlamentul subliniază, în această privință, că, în Hotărârea din 11 septembrie 2013, L/Parlamentul (T-317/10 P, EU:T:2013:413, punctele 68-70), Tribunalul a considerat că existența unui raport de încredere nu se întemeia pe elemente obiective și nu făcea, prin însăși natura lui, obiectul controlului jurisdicțional, având în vedere că Tribunalul nu putea să înlocuiască cu propria aprecierea pe cea a AAIC, „ci se limita să controleze dacă faptele de la originea deciziei detaliate de instituție [erau] exacte din punct de vedere material". Astfel ar fi cazul în speță. Legătura de încredere dintre deputatul european și reclamant fusese ruptă din cauza faptului că reclamantul ar fi desfășurat activități exterioare cu încălcarea articolului 12b alineatul (1) din statut. Parlamentul subliniază, mai întâi, că este incontestabil că reclamantul nici nu a solicitat și nici nu a primit o autorizație pentru a desfășura o activitate exterioară conform respectivei dispoziții. În continuare, pe durata reuniunii cu AAIC și cu conciliatorul, reclamantul ar fi admis în mai multe rânduri că a desfășurat astfel de activități. În sfârșit, reclamantul ar confirma în mod expres existența unor activități exterioare în nota din 9 mai 2016.

26 Parlamentul observă, în această privință, că, în conformitate cu jurisprudența, pentru a stabili că administrația a săvârșit o eroare vădită în aprecierea faptelor de natură să justifice anularea unei decizii adoptate pe baza acestei aprecieri, elementele de probă pe care trebuie să le prezinte reclamantul trebuie să fie suficiente pentru a lipsi de plauzibilitate aprecierile reținute de administrație. Cu alte cuvinte, motivul întemeiat pe eroarea vădită de apreciere ar trebui să fie respins dacă, în pofida elementelor prezentate de reclamant, aprecierea pusă în discuție poate totuși să fie admisă ca fiind justificată și coerentă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 iunie 2012, Mocová/Comisia, F-41/11, EU:F:2012:82, punctul 44 și jurisprudența citată). Or, reclamantul nu ar furniza niciun element de probă care să permită să lipsească de plauzibilitate concluziile Parlamentului.

27 În temeiul articolului 139 alineatul (1) litera (d) din RAA, „în afară de cazul încetării raporturilor de muncă ale asistentului parlamentar acreditat ca urmare a decesului acestuia, contractul său de muncă încetează […], având în vedere faptul că raporturile profesionale dintre deputat și asistentul său parlamentar acreditat se bazează pe încredere, la expirarea preavizului stabilit în contract […]".

1 Date confidențiale ocultate.

28 În speță, AAIC a indicat, în decizia de reziliere, că rezilierea contractului de APA al reclamantului era motivat de ruptura legăturii de încredere dintre reclamant și deputatul european, ca urmare a nerespectării normelor care reglementează exercitarea activităților exterioare.

29 În această privință, pe de o parte, deși nu revine AAIC sarcina să înlocuiască aprecierea parlamentarului vizat cu propria apreciere în ceea ce privește realitatea rupturii legăturii de încredere, AAIC trebuie totuși să se asigure că motivul invocat se bazează pe fapte de natură să îl justifice în mod plauzibil (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 ianuarie 2019, RY/Comisia, T-160/17, EU:T:2019:1, punctul 38 și jurisprudența citată).

30 Pe de altă parte, dacă o instituție care decide rezilierea unui contract de APA se referă în special la o pierdere a încrederii la originea deciziei de reziliere, instanța este obligată să verifice dacă acest motiv este plauzibil. Procedând astfel, instanța nu înlocuiește cu propria apreciere pe cea a autorității competente, potrivit căreia pierderea încrederii este confirmată, ci se limitează să verifice dacă motivul aflat la originea deciziei, explicat de instituție, nu este afectat de o eroare vădită de apreciere (a se vedea în acest sens și prin analogie Hotărârea din 11 septembrie 2013, L/Parlamentul, T-317/10 P, EU:T:2013:413, punctul 70).

31 Referitor, în speță, la motivul întemeiat pe pierderea încrederii care este la originea deciziei de reziliere, Parlamentul se întemeiază pe fapte care constau în exercitarea unor activități exterioare nedeclarate. În consecință, trebuie să se verifice dacă Parlamentul a săvârșit o eroare vădită de apreciere atunci când a considerat că aceste fapte erau susceptibile să cauzeze pierderea încrederii invocată de deputatul european (a se vedea în acest sens și prin analogie Hotărârea din 11 septembrie 2013, L/Parlamentul European, T-317/10 P, EU:T:2013:413, punctul 76).

32 În această privință, trebuie să se arate de la bun început că Parlamentul nu contestă, ca atare, exercitarea activităților descrise de reclamant în nota din 9 mai 2016, care constă în exercitarea unei profesii juridice în paralel cu funcțiile sale de APA, și anume:

– în primul rând, depunerea unor cereri de azil politic la autoritățile ruse, franceze, elvețiene și din Andorra, pentru a permite deputatului european să se sustragă unei pedepse cu închisoarea de patru ani aplicate în [*confidențial*], printre care un apel împotriva deciziei de refuz a cererii de azil a acestuia din urmă pentru care reclamantul afirmă printre altele că a fost mandatat de respectivul deputat;

– în al doilea rând, atragerea în calitate de clienți și reprezentarea avocațială a unor resortisanți [*confidențial*] pensionați sau care percep salariul minim, în cadrul unor litigii în fața instanțelor [*confidențial*], pentru a reprezenta acest deputat ca un „apărător al drepturilor omului” și a face astfel mai dificilă încarcerarea sa;

– în al treilea rând, reprezentarea aceluiași deputat în fața Ombudsmanului European, a Comitetului Națiunilor Unite pentru Drepturile Omului și a Curții Europene a Drepturilor Omului în cauze care vizau respectivul deputat, în legătură, pentru prima, printre altele, cu contestarea cererii de ridicare a imunității parlamentare formulate de autoritățile [*confidențial*] ca urmare a pedepsei cu închisoarea impusă deputatului vizat în [*confidențial*] și, pentru a doua, cu contestarea arestării la domiciliu dispuse de autoritățile judiciare [*confidențial*] ca urmare a unei proceduri penale pentru corupție inițiate împotriva deputatului în cauză.

33 Dimpotrivă, în cadrul răspunsului său la motivul întemeiat pe o motivare insuficientă, Parlamentul se întemeiază pe nota din 9 mai 2016 pentru a afirma că reclamantul cunoștea natura activităților exterioare aflate la originea rupturii legăturii de încredere. În această privință, nu reiese din dosar că ruptura respectivei legături vizate de decizia de reziliere ar fi putut fi ocazionată de alte activități decât cele invocate de Parlament pentru justificarea caracterului insuficient al motivării.

34 În acest context, trebuie să se determine dacă, conform jurisprudenței (a se vedea punctele 29-31 de mai sus), exercitarea de către reclamant a activităților exterioare în discuție putea să cauzeze pierderea legăturii de încredere invocată de deputatul european și reținută de AAIC în decizia de reziliere.

35 În această privință, în primul rând, reiese din elementele dosarului nu numai că deputatul european avea cunoștință de activitățile exterioare în discuție, ci și că, în plus, avea inițiativa directă a acestora.

36 În ceea ce privește, mai întâi, litigiile în fața instanțelor [*confidențial*], rezultă din scrisorile citate în nota din 9 mai 2016 și prezentate de reclamant (anexele A.3.3 și A.3.4 la respectiva notă) că deputatul european supraveghea personal organizarea atragerii în calitate de clienți și a reprezentării resortisanților [*confidențial*] vizați în cadrul acestor litigii și, prin urmare, era în mod necesar „avizat” în legătură cu acestea.

37 Această apreciere este coroborată cu declarația pe propria răspundere a unei persoane abordate în cadrul litigiilor în discuție (anexa A.3.5 la nota din 9 mai 2016), potrivit căreia „[deputatul european] [explica] dincolo de orice îndoială că contenciosul ar fi gratuit și că [APA] ar fi plătit pentru această misiune de finanțarea [sa] parlamentară” și potrivit căreia, în temeiul acordului „oral” încheiat cu respectivul deputat, „în loc să plătească pentru contenciosul propus de [acest deputat] [persoana abordată] trebuia să susțină public partidul […] pe durata alegerilor legislative, să participe la emisiuni de televiziune, precum și la alte activități mediatice”.

38 Referitor, în continuare, la reprezentarea deputatului european în fața instanțelor sau a organismelor europene ori internaționale, reclamantul depune mandate de reprezentare pe care le prezintă ca purtând semnătura olografă a respectivului deputat (anexele A.3.6 și A.3.7 la nota din 9 mai 2016), aspect pe care Parlamentul nu îl contestă.

39 În ceea ce privește, în sfârșit, formularea unei cereri de azil în numele deputatului european, reclamantul arată că, la 24 februarie 2013, respectivul deputat a făcut o declarație publică la televiziunea [*confidențial*] prin care arăta că, în cazul în care instanța de apel confirma pedeapsa cu închisoarea care îi fusese impusă, urma să solicite azil politic în statele membre ale Uniunii Europene. El anexează în acest sens un articol de presă care confirmă respectiva declarație (anexa A.3.19 la nota din 9 mai 2016). El procedează, pe de altă parte, la o descriere a demersurilor întreprinse pentru a obține azil politic pentru acest deputat, în Andorra, în Elveția, în Rusia și în Franța, și anexează bilete de avion corespunzând acestor destinații (anexele A.3.15-A.3.18 la respectiva notă). Niciunele dintre aceste documente și declarații nu au fost contestate de Parlament.

40 Rezultă din ceea ce precedă că deputatul european nu putea să nu cunoască faptul că reclamantul desfășura o activitate juridică în paralel cu funcțiile sale de APA, având în vedere că, astfel cum reiese din elementele dosarului, exercitarea unei astfel de funcții constituia urmarea unor instrucțiuni din partea sa.

41 În al doilea rând, articolul 6 alineatul (2) din măsurile de punere în aplicare a titlului VII din RAA, adoptate printr-o Decizie din 9 martie 2009 a Biroului Parlamentului și modificate, în ultimul rând, printr-o Decizie a Biroului Parlamentului din 14 aprilie 2014, prevede că deputatul de referință este „ascultat”, în caz de declarare a unei activități exterioare. Or, nimic nu indică că deputatul european a fost ascultat de AAIC cu privire la „activitățile exterioare” în discuție. În aceste condiții, este necesar să se considere că același deputat nu putea în mod real să nu cunoască faptul că aceste activități care constau în exercitarea unei profesii juridice în cadrul apărării propriilor interese nu fuseseră declarate de reclamant la AAIC, conform articolului 12b alineatul (1) din statut.

42 În consecință, Parlamentul a considerat în mod vădit greșit că nedeclararea de către reclamant a activităților exterioare în discuție putea să provoace o pierdere a încrederii a deputatului european în sensul articolului 139 alineatul (1) litera (d) din RAA, în condițiile în care respectivul deputat nu putea pretinde că nu cunoaște aceste activități care nu făceau obiectul niciunei cereri de autorizare la Parlament, conform articolului 12b alineatul (1) din statut.

43 De altfel, reiese din nota din 9 mai 2016 și din declarația citată la punctul 37 de mai sus că deputatul european nu putea în mod rezonabil să se aștepte ca activitățile exterioare în discuție, având în vedere natura lor, să fie aduse la cunoștința Parlamentului, prin intermediul unei cereri oficiale de autorizare a unor activități exterioare, în temeiul articolului 12b alineatul (1) din statut.

44 În concluzie, contrar a ceea ce afirmă Parlamentul (a se vedea punctul 26 de mai sus), reiese din documentele dosarului că motivul invocat de deputatul european pentru a justifica decizia de reziliere, și anume pierderea încrederii, nu pare plauzibil. În consecință, prin faptul că a dat curs cererii de reziliere a contractului de APA al reclamantului formulate de respectivul deputat pentru acest motiv, AAIC a săvârșit o eroare vădită de apreciere.

45 Prin urmare, este necesar să se declare al treilea motiv întemeiat și să se admită concluziile prin care se urmărește anularea deciziei de reziliere, fără a fi necesar să se analizeze celelalte motive, inclusiv al nouălea motiv a cărui admisibilitate este contestată.

Cu privire la concluziile în despăgubire

46 În cererea introductivă, reclamantul solicită ca Parlamentul să fie obligat să îi plătească suma de 100 000 de euro pentru repararea prejudiciului moral pe care pretinde că l-a suferit.

47 În memoriul în apărare, Parlamentul invocă inadmisibilitatea concluziilor în despăgubire în măsura în care acestea nu ar respecta cerințele prevăzute la articolul 76 litera (d) din Regulamentul de procedură. Potrivit acestuia, deși cererea introductivă cuprinde o cerere de daune interese, niciun argument nu a fost prezentat în susținerea acestei cereri.

48 Reclamantul subliniază printre altele, în replică, că a fost supus unor acte de hărțuire din partea deputatului european. El anexează, în această privință, un proces-verbal al audierii sale în fața poliției belgiene în care a relatat lipsirea de libertate în mod ilegal, în incintele Parlamentului (anexa A.3.14 la nota din 9 mai 2016), căruia pretinde că i-a fost victimă.

49 Parlamentul reiterează în duplică faptul că, în conformitate cu jurisprudența, o cerere introductivă care vizează repararea prejudiciilor cauzate de o instituție a Uniunii trebuie să cuprindă elementele care permit identificarea comportamentului pe care reclamantul îl reproșează instituției, motivele pentru care acesta apreciază că există o legătură de cauzalitate între comportament și prejudiciul pe care pretinde că l-a suferit, precum și caracterul și întinderea acestui prejudiciu. Or, în cererea introductivă, reclamantul nu ar fi indicat motivele pentru care apreciază că există o legătură de cauzalitate între comportamentul invocat și prejudiciul pe care pretinde că l-a suferit. Cererea introductivă nu ar preciza absolut nimic cu privire la natura și la întinderea acestui prejudiciu.

Cu privire la admisibilitatea cererii de reparare a prejudiciului moral

50 Trebuie constatat, pe de o parte, că reiese din cererea introductivă în mod suficient de clar că, potrivit reclamantului, decizia de reziliere i-a cauzat un prejudiciu moral și, pe de altă parte, că cererea de reparare a acestui prejudiciu a fost cuantificată.

51 În aceste condiții, Parlamentul nu poate invoca inadmisibilitatea concluziilor în despăgubire pentru motivul că reclamantul nu ar fi identificat în mod precis caracterul și întinderea prejudiciului pe care pretinde că l-a suferit și motivele pentru care acesta consideră că există o legătură de cauzalitate între comportamentul Parlamentului și respectivul prejudiciu.

52 În schimb, trebuie constatat că faptele de hărțuire invocate în replică, pretins imputabile deputatului european, pot fi separate de comportamentul nelegal reproșat Parlamentului în concluziile de anulare.

53 Or, deși concluziile în despăgubire sunt admisibile chiar în lipsa unei cereri prealabile trimise în acest sens administrației, atunci când există o legătură directă între respectivele concluzii și acțiunea în anulare, situația este diferită atunci când prejudiciul invocat rezultă din erori sau din omisiuni săvârșite de administrație care pot fi separate de comportamentul vizat în acțiunea în anulare. În acest din urmă caz, atunci când prejudiciul invocat nu rezultă din actul a cărui anulare este solicitată, ci din alte erori sau omisiuni pretins săvârșite, procedura precontencioasă trebuie în mod obligatoriu să înceapă cu o cerere prin care administrația este invitată să repare acest prejudiciu (a se vedea în acest sens Hotărârea din 22 septembrie 2015, Gioria/Comisia, F-82/14, EU:F:2015:108, punctul 74 și jurisprudența citată).

54 În speță, trebuie să se constate că nicio cerere de despăgubire nu a fost introdusă pentru faptele de hărțuire menționate de reclamant, cu ocazia procedurii precontencioase, astfel încât, chiar presupunând că reclamantul solicită de asemenea repararea pentru respectivele fapte de hărțuire, această cerere ar trebui respinsă ca inadmisibilă ca urmare a nerespectării normelor care reglementează procedura precontencioasă.

55 Rezultă din ceea ce precedă că concluziile în despăgubire nu sunt admisibile decât în măsura în care acestea vizează prejudiciul în legătură cu decizia de reziliere.

Cu privire la temeinicia cererii de reparare a prejudiciului moral în legătură cu decizia de reziliere

56 Potrivit unei jurisprudențe constante, angajarea răspunderii administrației presupune întrunirea mai multor condiții în ceea ce privește nelegalitatea comportamentului reproșat instituțiilor, realitatea prejudiciului și existența unei legături de cauzalitate între comportament și prejudiciul invocat (a se vedea Hotărârea din 1 iunie 1994, Comisia/Brazzelli Lualdi și alții, C-136/92 P, EU:C:1994:211, punctul 42 și jurisprudența citată).

57 În speță, mai întâi, nelegalitatea comportamentului Parlamentului a fost constatată. În continuare, motivul invocat pentru decizia de reziliere se întemeiază pe un fundament artificial care i-a putut cauza reclamantului un sentiment de injustiție și, ca urmare a acestui fapt, un prejudiciu moral. În sfârșit, există o legătură între comportamentul Parlamentului și prejudiciul invocat, care rezultă din respectiva decizie.

58 Cu toate acestea, în ceea ce privește prejudiciul moral, este necesar să se amintească că, potrivit unei jurisprudențe consacrate a Curții și a Tribunalului, anularea unui act al administrației atacat de un funcționar constituie prin ea însăși o reparare adecvată și, în principiu, suficientă, a oricărui prejudiciu moral pe care acesta l-ar fi suferit și că cererea de daune interese rămâne fără obiect (a se vedea în acest sens Hotărârea din 7 februarie 1990, Culin/Comisia, C-343/87, EU:C:1990:49, punctul 26, și Hotărârea din 21 ianuarie 2004, Robinson/Parlamentul, T-328/01, EU:T:2004:13, punctul 79).

59 Desigur, instanța Uniunii a admis anumite excepții de la această regulă și, printre altele, excepțiile care urmează. În primul rând, anularea actului nelegal adoptat de administrație nu poate constitui repararea completă a prejudiciului moral dacă acest act implică o apreciere a capacităților sau a conduitei persoanei interesate susceptibilă să o lezeze. În al doilea rând, anularea actului contestat nu poate constitui o reparație completă a prejudiciului moral suferit, atunci când nelegalitatea săvârșită este de

o gravitate deosebită. În al treilea rând, s-a statuat că anularea unui act nelegal, atunci când aceasta este privată de orice efect util, nu poate constitui prin natura sa repararea adecvată și suficientă a oricărui prejudiciu moral cauzat prin actul anulat (a se vedea Hotărârea din 9 martie 2010, N/Parlamentul European, F-26/09, EU:F:2010:17, punctele 103, 105 și 107 și jurisprudența citată, și Hotărârea din 5 iulie 2011, V/Parlamentul European, F-46/09, EU:F:2011:101, punctele 169, 171 și 173 și jurisprudența citată).

60 Cu toate acestea, în speță, nu pare că reclamantul se regăsește într-una dintre situațiile menționate la punctul 59 de mai sus. Astfel, în primul rând, decizia de reziliere întemeiată pe nedeclararea unor activități exterioare nu presupune nicio apreciere a capacităților sau a comportamentului reclamantului susceptibilă să îl lezeze, în al doilea rând, nelegalitatea săvârșită de Parlament nu are o gravitate deosebită în sensul jurisprudenței, și, în al treilea rând, anularea deciziei de reziliere nu este în nici un caz lipsită de orice efect util.

61 Rezultă din tot ceea ce precedă că concluziile în despăgubire trebuie, în speță, să fie respinse.

Cu privire la cheltuielile de judecată

62 Potrivit articolului 134 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată.

63 Întrucât Parlamentul a căzut în pretenții cu privire la cea mai mare parte a motivelor, se impune obligarea acestuia la plata cheltuielilor de judecată, conform concluziilor reclamantului.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a noua)

declară și hotărăște:

1) Anulează decizia Parlamentului din 24 iunie 2016 de reziliere a contractului de asistent parlamentar acreditat al lui L.

2) Respinge în rest acțiunea.

3) Obligă Parlamentul European la plata cheltuielilor de judecată.

Gervasoni Madise da Silva Passos

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 7 martie 2019.

Semnături